

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

Кафедра культурології

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ НАУКОВЦЯ-ЮРИСТА»
(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий рівень

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань – 08 «Право» /293 «Міжнародне право»

Спеціальність – 081 «Право»/29 «Міжнародні відносини»

\

Харків – 2020

Програма навчальної дисципліни «**Мовна компетентність науковця-юриста**»: галузь знань 08 «Право» /29 «Міжнародні відносини», спеціальність 081 «Право» /293 «Міжнародне право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії).

Розробник:

Пивоваров Василь Миколайович, доцент кафедри культурології,
кандидат філологічних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри культурології (протокол № 3 від 25 червня
2020 р.)

Завідувач кафедри _____ Віктор Лозовой

Зміст

1. Вступ	4
2. Опис навчальної дисципліни	8
3. Зміст програми навчальної дисципліни	8
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.....	100
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	10
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.....	10
4.3. Освітні технології та методи навчання	11
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	11
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	13
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	21
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	243
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни.....	298

1. Вступ

Мета навчальної дисципліни: підвищення мовної та мовленнєвої компетентності аспірантів і здобувачів ступеня доктора філософії, поглиблення знань про мовні засоби наукового стилю, лінгвістичні особливості наукового тексту; опанування навичок оптимальної мовної поведінки в науковій і професійній сферах; вироблення навичок у доречному та нормативному слововживанні для майстерного та вдалого оприлюднення результатів наукової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглибити знання про науковий стиль української мови;
- розвинути уявлення про сучасний стан української наукової мови, її стильові ознаки, мовні засоби наукового тексту, наукову діяльність;
- сприяти нормативному та вправному використанню лексичних одиниць наукової мови;
- удосконалити технології роботи з науковим текстом, уміння і навички мовностилістичного аналізу наукового тексту;
- розвивати чуття мови, уміти правильно оцінювати те чи інше наукове явище.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітньо-професійної програми:

- а) навчальна дисципліна належить до освітньо-наукових програм здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктора філософії);
- б) при вивченні цієї дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Мова української юриспруденції», «Організація та методологія наукових досліджень», «Юридична деонтологія» «Філософія (джерела) права»;
- в) основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Організація та методологія наукових досліджень», «Форми (джерела) права», «Доктрина та практика системи захисту прав людини», «Актуальні проблеми теорії права», «Державотворчі процеси в Україні на різних етапах її історії» та ін.

Предметні компетентності здобувача вищої освіти.

ПК – 1. Знання та розуміння засад наукової української мови як комунікативного феномена.

ПК – 2. Знання специфічних рис усної та писемної форм наукового стилю української мови.

ПК – 3. Розуміння рівнів мовної компетентності науковця.

ПК – 4. Знання жанрових різновидів наукового стилю.

ПК – 5. Знання стильових ознак української наукової мови.

ПК – 6. Знання структури наукового тексту, особливостей анотування, реферування наукових джерел.

ПК – 7. Знання мовних засобів організації наукової інформації в науковому тексті, техніки наукового редагування, самостійного редагування, перекладу наукових текстів.

ПК – 8. Знання мовностилістичного багатства української літературної мови.

ПК – 9. Знання композиційно-логічної побудови усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.

ПК – 10. Розуміння особливостей українського термінознавства, знання етапів його розвитку і шляхів формування.

ПК – 11. Розуміння поняття «науковий термін», знання його ознак.

ПК – 12. Знання відмінностей юридичного терміна від загальноживаного слова, номенклатурної назви та професіоналізму.

ПК – 13. Навички розрізнення стилів наукового мовлення.

ПК – 14. Розуміння специфічної системи граматичних і семантичних засобів знакових одиниць як основи наукового стилю.

ПК – 15. Знання системно-сміслових зв'язків між юридичними термінами.

ПК – 16. Розуміння поняття «науковий текст», знання його основних видів.

ПК – 17. Знання особливостей формування мовної особистості науковця.

ПК – 18. Мовні навички редагування наукових текстів.

ПК – 19. Навички усної комунікативної компетентності в науковій діяльності.

ПК –20. Навички роботи з різними типами словників.

Експлікація загальних і професійних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (*Додаток 1*).

4. У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РНС НД – 1. Продемонструвати знання та розуміння засад наукової української мови як комунікативного феномена.

РНС НД – 2. Схарактеризувати специфічні риси усної та писемної форм наукового стилю української мови.

РНС НД – 3. Продемонструвати рівні мовної компетентності.

РНС НД – 4. Виявити навички у використанні жанрових різновидів наукового стилю.

РНС НД – 5. Застосувати знання стильових ознак української наукової мови.

РНС НД – 6. Визначити знання структури наукового тексту, особливостей анотування, реферування наукових джерел.

РНС НД – 7. Продемонструвати навички використання мовних засобів організації наукової інформації в науковому тексті, техніки наукового редагування, перекладу наукових текстів.

РНС НД – 8. Виявити розуміння та знання композиційно-логічної побудови усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.

РНС НД – 9. Продемонструвати розуміння поняття «науковий термін», виявити знання його ознак.

РНС НД – 10. Виявити розуміння особливостей українського термінознавства, знання етапів його розвитку і шляхів формування.

РНС НД – 11. Вирізнити відмінності юридичного терміна від загальноживаного слова, номенклатурної назви та професіоналізму.

РНС НД – 12. Використати в академічній, науковій та професійній сферах стилі наукового мовлення.

РНС НД – 13. Застосувати особливості юридичної термінології.

РНС НД – 14. Здійснити аналіз специфічної системи граматичних і семантичних засобів знакових одиниць як основи наукового стилю.

РНС НД – 15. Використати в писемному мовленні системно-сміслові зв'язки між юридичними термінами.

РНС НД – 16. Розрізнити поняття «науковий текст», його основні види.

РНС НД – 17. Проаналізувати особливості формування мовної особистості науковця.

РНС НД – 18. Продемонструвати лінгвістичні навички редагування наукових текстів.

РНС НД – 19. Підтвердити навички усної комунікативної компетентності в науковій діяльності.

РНС НД – 20. Показати навички роботи з різними типами словників.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (*Додаток 2*).

5. Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни.

Експлікація модуляризації компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (*Додаток 3*).

2. Опис навчальної дисципліни

Курс		Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС: 3	кредитів	Рівень освіти – третій (доктор філософії)	Обов'язкова
Кількість 3	модулів:	Галузь знань – 08 «Право» /29 «Міжнародні відносини»	Модуль 1 Лекції: 6 год. Практичні заняття: 10 год. Самостійна робота: 20 год.
Загальна годин: 90 год.	кількість	Спеціальність – 081 «Право» /293 «Міжнародне право»	Тестові завдання: Модуль 2 Лекції: 4 год. Практичні заняття: 20 год. Самостійна робота: 30 год. Види контролю: тестування, контрольна робота Види контролю: тестування, контрольна робота Підсумковий контроль знань – залік.
Тижневих годин: 4 год.			

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Мовна компетентність як основа наукової та професійної діяльності юриста

Мовна і мовленнєва компетентність науковця. Рівні мовної компетентності науковця. Поняття наукової мови і наукового мовлення, мови науки. Наукова мова як комунікативне явище. Універсальний характер наукової мови.

Науковий стиль сучасної української мови: ознаки та мовні засоби. Етапи становлення та розвитку наукового стилю. Мовленнєва системність наукового

стилю. Сфера застосування наукового стилю та його основні функції. Жанрові різновиди наукового стилю, стильові ознаки наукової мови.

Наукова юридична термінологія. Основні вимоги до термінів. Особливості синонімії в термінології. Джерела походження та способи творення юридичних термінів. Доцільність використання у фаховому мовленні іншомовної лексики. Українські відповідники до запозичених термінів. Лексичні помилки: змішування паронімів, мовленнєва недостатність і надмірність. Фразеологізована термінологія і кліше.

Модуль 2. Науковий текст, мовні засоби його творення. Теоретичні засади наукової комунікації

Поняття наукового тексту та дискурсу. Основні вимоги до творення наукових текстів. Лексична, морфологічна, синтаксична та стилістична компетентність науковця. Форми передачі чужої мови в науковому тексті. Особливості вживання дієприкметників і дієприкметникових словосполучень. Дієслівні форми на -но, -то та вимоги до їх уживання. Уживання прийменникових словосполучень.

Двокомпонентні й трикомпонентні пасивні конструкції з дієсловом пасивного стану на -ся. Уживання сполучників. Граматичні помилки.

Синтаксичні особливості наукового мовлення. Складні випадки керування.

Структурно-сміслові компоненти наукових текстів. Мовні засоби організації інформації наукового тексту (функції смислових відношень між елементами інформації та лексичні засоби для поєднання інформації).

Абзац як період мовлення. Поділ тексту на абзаци. Структурна особливість та смислова закінченість абзацу. Зв'язок речень в абзаци та тексті. Типи і засоби зв'язку. Редагування наукового тексту. Помилки в слововживанні та будові речень. Суть і види перекладу. Основні труднощі перекладу конструкцій з прийменниками *по, при, для, на*, сталих виразів, словосполук з дієприкметниками та похідними від них прикметниками, пасивних та активних дієприкметників минулого часу тощо.

Жанри усного наукового мовлення. Лексико-семантична і лексико-стилістична компетентність науковця (тавтологія, плеоназм, кліше, мовні штампи, канцеляризми). Типові лексичні помилки, спричинені мовними явищами синонімії, паронімії, омонімії та полісемії.

Мовний етикет української науки. Структура мовного етикету. Форми мовних виразів науковців. Мовленнєва поведінка в науковому публічному виступі. Емоційність і коректність виступу. Науковий етикет публічного виступу.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Форми організації освітнього процесу: *навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.*

Види навчальних занять: *лекція; практичне завдання, індивідуальне заняття; консультація.*

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає такі форми:

- *опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;*
- *вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;*
- *виконання домашніх завдань;*
- *підготовка до практичних занять;*
- *підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;*
- *підготовка до захисту індивідуальних робіт;*
- *систематика вивченого матеріалу дисципліни перед написанням модульної контрольної роботи;*
- *відпрацювання завдань тренінгів з навчальної дисципліни;*
- *аналіз конкретної професійної ситуації;*
- *пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою.*

4.3. Освітні технології та методи навчання

Освітні технології:

- оффлайн-навчання,
- онлайн-навчання;
- проблемне навчання;
- кейс-метод;
- BYOD (мобільне навчання).

Методи-навчання:

- дискусія;
- репродуктивний;
- продуктивно-практичний.

4.4. *Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни*

Види педагогічного контролю:

- усне опитування;
- перевірка правильності виконання завдань;
- тестування;
- індивідуальне опитування;
- написання контрольної роботи.

Вид контролю	Кількість балів:	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний	максимально – 30 балів; мінімально – 20 балів.	Максимальна оцінка роботи здобувача протягом змістового модулю на практичних заняттях передбачає: – відвідування лекцій та практичних занять або відпрацювання пропущених занять у повному обсязі; – повні відповіді на питання практичного заняття, значну кількість

		суттєвих доповнень, активну участь у дискусії, креативність відповідей, здатність до висвітлення опанованого матеріалу в професійному ракурсі; – виконання граматичних завдань; – написання рецензії, відгуку, обґрунтування теми дисертації; – написання контрольної роботи.
Пороговий	Максимально – 20 балів (10 бал х 2 контрольні роботи = 20 балів) Мінімальна – 10 балів	Письмові контрольні роботи складаються з 5 питань, які охоплюють матеріал відповідного модуля. Кожна правильна відповідь оцінюється в 2 бали.
Рубіжний	Максимально – 10 балів Мінімально – 5 балів	Самостійна робота з навчальної дисципліни здійснюється в таких формах: – виконання індивідуальних граматичних завдань; – редагування наукових текстів; – підготовка публічного виступу; – участь у мовних олімпіадах і конкурсах. Вид індивідуальної роботи здобувач вибирає самостійно.
Підсумковий (залік)	60 балів	Глибоке й систематизоване знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, відповідно до ЗК, РНС, ФКС, ПК і РНС НД.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України (ст. 10), Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z960254K.html
2. Про забезпечення функціонування української мови як державної. Закон України. *Відомості Верховної Ради*, 2019, № 21, ст.81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
3. Рішення Конституційного Суду України від 14.12.1999 №10-рп/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-98#Text>
4. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин, Страсбург, 5 листопада 1992 року.

2. Основна

1. Ботвина І. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української : навч. посіб. Київ : АртЕк, 1998. 190 с.
2. Булик-Верхола С. З. Основи термінознавства : навчальний посібник / С. З. Булик-Верхола, Г. В. Наконечна, Ю. В. Теглівець. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 160 с.
3. Гальперин И. Р. Научный текст как объект лингвистического исследования. Москва : Высшая школа, 1999. 139 с.
4. Городенська К. Г. Синтаксична специфіка української наукової мови. *Українська термінологія і сучасність*. Київ : КНЕУ, 2001. Вип. 4. С. 11–15.
5. Горошкіна О. М., Шутова Л. І. Науковий текст: особливості мови та стилю : навчально-методичний посібник для аспірантів. Луганськ : Світанок, 2013. 138 с.

6. Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.
7. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення : навчальний посібник / О. Левченко. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. 204 с.
8. Лисенко О. А. Джерела та способи творення української юридичної термінології. *Наукові записки. Серія : Філологічна*. Острого: Нац. університет «Острозька академія», 2013. Вип. 40. С. 60 – 63.
9. Мацько Л. І. Українська наукова мова (теорія і практика) : навчальний посібник / Л. І. Мацько, Г. О. Денискіна. Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. 272 с.
10. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посібн. з алгоритмічними приписами. 2-ге вид. перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
11. Основи культури наукового мовлення : навчально-методичний посібник / уклад. І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева / за заг. ред. І. М. Плотницької. Київ: НАДУ, 2011. 80 с.
12. Основи наукового мовлення : навч.-метод. посіб.; уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2005. 80 с.
13. Пивоваров В. М. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців з вищою освітою : «Vzdelávanie a spoločnosť II», Prešovská univerzita v Prešove Pedagogická fakulta Publikácia bola vydaná elektronicky v Digitálnej knižnici UK PU: URL: <http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bernatova9> ISBN 978-80-555-1829-9.
14. Пивоваров В. М. Компетентнісні комунікаційні вимоги національної рамки кваліфікацій та мовленнєве регулювання за Законом України «Про вищу освіту». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Філологічна; збірник наукових праць / уклад. : І. В. Ковальчук, О. Ю. Костюк, С. В. Новоселецька. Острого : Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2015. Вип. 52. С. 225–228.

15. Пивоваров В. М. Мовленнєва компетентність як умова саморозвитку особистості. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному українському соціумі : мат. всеукр. наук.-практ. конф. (21 бер. 2019 р.)/ НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. С. 113–117.

16. Пивоваров В. М. Особливості вживання інтерференційних омонімів у міжкультурному спілкуванні фахівців. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*: збірник наукових праць / укладачі: І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк, С. В. Новоселецька. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. Вип. 42. С. 129–132.

17. Пивоваров В. М. Формування мовних компетентностей у гуманітарній складовій підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії. *Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія»: Серія: Філологія*. Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. I (69). Ч. 2. С. 87–91.

18. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування / Я. Радевич-Винницький. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2006. 291с.

19. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. Київ : Видавець: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.

20. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посібн. / О. М. Семенов. 2-ге вид., стереотип. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 216 с.

21. Словник сучасного правничого терміновживання: українсько-російсько-англійський / уклад. С. М. Бервено, В. С. Калашник, В. С. Козадаєв, О. А. Лисенко, Г. А. Сергєєва; за ред. В. С. Калашника, С. М. Бервена. Харків: Право, 2017. 368 с.

22. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація : навчально-методичний посібник / Ю. Сурмін. Київ: НАДУ, 2008. 184 с.

23. Ярема С. На теми української наукової мови / С. Ярема. Львів, 2002. 44 с.

24. Яхонтова Т. В. Лінгвістична генологія наукової комунікації : монографія / Т. В. Яхонтова. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. 420 с.

2. Додаткова

1. Артикуца Н. В. Основи вчення про юридичний термін і юридичну термінологію. Українська термінологія і сучасність. Київ, 2005. С. 84–89.
2. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови : навч. посіб.
3. Зарицький М. О. Актуальні проблеми українського термінознавства : підручник. Київ : ВЦ «В-во «Політехніка», ТОВ «Фірма «Періодика», 2004. 128 с.
4. Інноваційні тенденції в застосуванні правописних норм у правосудді. *Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид.* 2020. № 1 (14). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/Pyvovarov14.pdf>
5. Костецький М., Годованець В., Ткаченко Т. Державна мова в Україні (політико-правовий огляд). *Політична думка.* 2000. № 8 (20). С. 114–130.
6. Лисенко О. А. Освоєння лексичних запозичень в українській термінології. Науковий вісник Херсонського державного ун-ту. Серія : Лінгвістика. Херсон : Херсонський державний університет, 2014. Вип. 21. С. 116–120.
7. Мова української юриспруденції : навч. посіб. В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А. Лисенко та ін. Харків : Право, 2020. 330 с.
8. Основы научной речи : учебное пособие / Н. А. Буре, М. В. Быстрых, С. А. Вишнякова и др. ; Под ред. В. В. Химики, Л. Б. Волковой. Санкт-Петербург: Филологический факультет СПбГУ; Москва: Издательский центр «Академия», 2003. 272 с.
9. Пелепейченко Л. М. Основи теорії мовної комунікації. Харків : АВВ МВС України, 2007. 130 с.
10. Пивоваров В. М. Використання кейс-методу для формування професійно орієнтованого мовлення при викладанні основ фінмоніторингу.

Сучасні проблеми фінансового моніторингу : збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (10 квіт. 2015 р.). Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ТО Ексклюзив, 2015. С. 137–140.

11. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради: навчальний посібник / О. Д. Пономарів. 2-ге вид., стереотип. Київ: Либідь, 2001. 240 с.

12. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onov1-pravo.pdf> .

3. Інтернет-ресурси

Словники

1. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (Словники України)
2. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії Слово Світ)
3. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
4. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
5. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
6. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)

Інші сайти

1. www.dssu.gov.ua (Держспоживстандарт України)
2. www.ukrndnc.org.ua (ДП – УкрНДНЦ)
3. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (законодавство України)
4. www.franko.lviv.ua (сайт ЛНУ імені Івана Франка)
5. www.msu.kharkov.ua/tc (Галузевий термінологічний центр)
6. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
7. <http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
8. www.domivka.net/forum/archive/index.php/t-6037.html (Р. Рожанківський. Синтаксично-стилістичні риси науково-технічної мови)
9. www.rada.kiev.ua/LIBRARY/
10. www.novamova.com.ua
11. www.litopys.org.ua
12. www.mova.info
13. www.novamova.com.ua
14. www.pereklad.kiev.ua
15. www.pravopys.net

16. www.r2u.org.ua17. www.rozum.org.ua**Додаток 1****Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни**

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	ПК-1. Знання і розуміння засад наукової української мови як комунікативного феномена.
ЗК-2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях.	ПК-2. Знання специфічних рис усної та писемної форм наукового стилю української мови.
	ПК-19. Навички усної комунікативної компетентності в науковій діяльності.
	ПК-3. Розуміння рівнів мовної компетентності науковця.
	ПК-17 Розуміння поняття «юридичний термін», знання його ознак.
ЗК-4. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.	ПК-4. Знання жанрових різновидів наукового стилю.
	ПК-5. Знання стильових ознак української наукової мови.
	ПК-7 Знання мовних засобів організації наукової інформації в

	науковому тексті, техніки наукового редагування, самостійного редагування, перекладу наукових текстів.
	ПК-8. Знання мовностилістичного багатства української літературної мови.
	ПК-19. Навики усної комунікативної компетентності.
ЗК-5. Уміння грамотно й точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.	ПК-9. Знання композиційно-логічної побудови усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.
	ПК-8. Знання мовностилістичного багатства української літературної мови.
	ПК-14. Розуміння специфічної системи граматичних і систематичних засобів знакових одиниць як основи наукового стилю.
	ПК-19. Навички усної комунікативної компетентності.
ЗК-6. Навики збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.	ПК-5. Знання стильових ознак української наукової мови.
	ПК-16. Розуміння поняття «науковий текст», знання його основних видів.
	ПК- 20. Навички роботи з різними типами словників.

ЗК-9. Здатність працювати самостійно.	ПК-17. Знання особливостей формування мовної особистості науковця.
	ПК-18. Мовні навички редагування наукових текстів.
	ПК-20. Навички роботи з різними типами словників.
ЗК-11. Здатність приймати неупереджені і вмотивовані рішення.	ПК-10. Розуміння особливостей українського термінознавства, знання етапів його розвитку та шляхів формування.
ЗК-12. Здатність визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб	ПК-19. Навички усної комунікативної компетентності.
ЗК-14. Здатність до креативності в предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів й модусів.	ПК-15. Знання системно-сміслових зв'язків між юридичними термінами.
	ПК-13. Навики розрізнення стилів наукового мовлення.
ЗК-15. Уміння реалізовувати функції у предметно-практичній діяльності.	ПК-11. Розуміння поняття «науковий термін», знання його ознак.
	ПК-12. Знання відмінностей юридичного терміна від загальноживаного слова, номенклатурної назви та професіоналізму.
	ПК-13. Навички розрізнення стилів наукового мовлення.
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю (обрати	

компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
ФКС-1.Знання теорії (філософії) права.	ПК-5. Знання стильових ознак української наукової мови.
ФКС-7.Знання засад і принципів національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	ПК-10. Розуміння особливостей українського термінознавства, знання етапів його розвитку і шляхів формування.
	ПК-15. Знання системно-сміслових зв'язків між юридичними термінами.
ФКС-9.Уміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності.	ПК-20. Навики усної комунікативної компетентності в професійній діяльності.
ФКС-10.Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.	ПК-6. Знання структури наукового тексту, особливостей анотування, реферування наукових джерел.
ФКС-12. Навики застосування юридичного письма.	ПК-1. Знання та розуміння засад наукової української мови як комунікативного феномена.
	ПК-8. Знання мовностилістичного багатства української літературної мови.
	ПК-4. Знання жанрових різновидів наукового стилю.

	ПК-7. Навики мовного редагування наукових текстів.
ФКС-13. Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення.	ПК-19. Навики усної комунікативної компетентності в професійній діяльності.
ФКС-15. Знання стандартів правничої професії.	ПК-1. Знання та розуміння засад наукової української мови як комунікативний феномен.
	ПК – 10. Розуміння особливостей українського термінознавства, знання етапів його розвитку та шляхів формування.
	ПК-16. Розуміння поняття «науковий текст», знання його основних видів.
ФКС-16. Навики логічного, критичного і системного аналізу правових документів.	ПК-4. Знання жанрових різновидів наукового стилю.
	ПК-5. Знання стильових ознак української наукової мови.

Додаток 2

**Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у
термінах компетентностей**

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
РНС – 1 Демонструвати знання і розуміння сучасних правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів у межах різних правових галузей, а також міжнародного та європейського права	№ 1	РНС НД – 1. Продемонструвати знання та розуміння засад наукової української мови як комунікативного феномена.
	№ 1	РНС НД – 2. Схарактеризувати специфічні риси усної та писемної форм наукового стилю української мови.
	№ 1	РНС НД – 3. Продемонструвати рівні мовної компетентності.
		РНС НД – 9. Продемонструвати розуміння поняття «науковий

		термін», виявити знання його ознак.
РНС – 2. Здійснювати критичний і системний аналіз правових явищ та процесів.	№ 2	РНС НД – 6. Визначити знання структури наукового тексту, особливості анотування, реферування наукових джерел.
РНС – 3. Пояснювати природу й зміст основних правових інститутів і процедур національного права і особливості їх реалізації та застосування	№ 2	РНС НД – 10. Виявити розуміння особливостей українського термінознавства, знання етапів його розвитку і шляхів формування.
	№ 1	РНС НД – 4. Виявити навички у використанні жанрових різновидів наукового стилю.
РНС – 6. Визначити особливості публічного і приватного права з урахуванням специфіки їх предмета і методів правового регулювання	№ 1	РНС НД – 14. Здійснити аналіз специфічної системи граматичних і семантичних засобів знакових одиниць як основи наукового стилю.
	№ 2	РНС НД – 11. Вирізнити відмінності юридичного терміна від загальноповживаного слова, номенклатурної назви та професіоналізму.
	№ 2	РНС НД – 15. Використати в писемному мовленні системно-

		сміслові зв'язки між юридичними термінами.
	№ 1	РНС НД – 12. Використати в академічній, науковій та професійній сферах стилі наукового мовлення.
	№ 2	РНС НД – 7. Продемонструвати навик використання мовних засобів організації наукової інформації в науковому тексті, техніки наукового редагування, перекладу наукових текстів.
	№ 3	РНС НД – 8. Виявити розуміння та знання композиційно-логічної побудови усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.
РНС – 7. Характеризувати повноваження органів публічної влади.	№ 2	РНС НД – 7. Продемонструвати навик використання мовних засобів організації наукової інформації в науковому тексті, техніки наукового редагування, перекладу наукових текстів.
	№ 3	РНС НД – 8. Виявити розуміння та знання композиційно-логічної побудови усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.
	№3	РНС НД – 19. Підтвердити навик усної комунікативної

		компетентності в науковій діяльності.
	№ 1	РНС НД – 6. Визначити знання структури наукового тексту, особливостей анотування, реферування наукових джерел.
	№ 1	РНС НД – 5. Застосувати знання стильових ознак української наукової мови.
	№ 2	РНС НД – 18. Продемонструвати лінгвістичні навички редагування наукових текстів.
	№ 2	РНС НД – 16. Розрізнити поняття «науковий текст», його основні види.
РНС – 13. Здатність здійснювати юридичну кваліфікацію.	№ 2	РНС НД – 13. Застосувати особливості юридичної термінології.
	№ 2	РНС НД – 6. Визначити структуру наукового тексту, особливості анотування, реферування наукових джерел.
	№ 2	РНС НД – 10. Виявити розуміння особливостей українського термінознавства, знання етапів його розвитку і шляхів формування.

	№ 2	РНС НД – 18. Продемонструвати лінгвістичні навички редагування наукових текстів.
РНС – 16. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів права.	№ 2	РНС НД – 17. Проаналізувати особливості формування особистість науковця.
	№ 2	РНС НД – 20. Показати навички роботи з різними типами словників.
	№ 2	РНС НД – 7. Продемонструвати навички використання мовних засобів організації наукової інформації в науковому тексті, техніки наукового редагування, перекладу наукових текстів.
	№ 1	РНС НД – 5. Застосувати знання стильових ознак української наукової мови.
	№ 1	РНС НД – 3. Продемонструвати рівні мовної компетентності.
РНС – 17. Застосовувати набуті знання у стандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.	№ 2	РНС НД – 20. Показати навички роботи з різними типами словників.

	№ 1	РНС НД – 12. Використати в академічній, науковій та професійній сферах стилі наукового мовлення.
РНС – 18. Виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки.	№ 2	РНС НД – 18. Продемонструвати лінгвістичні навички редагування наукових текстів.

Додаток 3

Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями у програмі навчальної дисципліни

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності																			
	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК	ПК
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
«Мовна компетентність науковця-юриста» Модуль 1																				
РНС НД – 1.1	X				X															
РНС НД – 1.2		X		X	X															
РНС НД – 1.3			X														X			
РНС НД – 1.4				X																
РНС НД – 1.5		X						X												
РНС НД – 1.12													X							
РНС НД – 1.17		X	X	X	X	X														
«Мовна компетентність науковця-юриста» Модуль 2																				
РНС НД – 2.6					X	X														
РНС НД – 2.7							X							X						
РНС НД – 2.9									X		X				X					
РНС.НД – 2.10										X				X						
РНС НД – 2.11											X	X							X	
РНС НД – 2.13											X							X		

PHC HD – 2.14														X				X		X
PHC HD – 2.15															X					
PHC HD – 2.16							X									X				
PHC HD – 2.18														X				X		
PHC HD – 2.20																	X			X
«Мовна компетентність науковця-юриста» Модуль 3								X												
PHC HD – 3.8							X													
PHC HD – 2.19								X						X					X	